

Et stykke perlesnor

Jernbanen i Danmark strækker sig endnu kun fra København til Korsør, den er et stykke perlesnor, dem Europa har en rigdom af; de kosteligste perler der nævnes: Paris, London, Wien, Neapel ?; dog mangen én udpeger ikke disse store stæder som sin skønneste perle, men derimod viser hen til en lille umærkelig stad, der er hjemmets hjem, der bor de kære; ja, tit er det kun en enkelt gård, et lille hus, skjult mellem grønne hække, et punkt, der flyver hen idet banetoget jager forbi.

Hvor mange perler er der på snoren fra København til Korsør? Vi vil betragte seks, som de fleste må lægge mærke til, gamle minder og poesien selv giver disse perler en glans, så at de stråler ind i vor tanke.

Nær ved bakken, hvor Frederik den Sjettes slot ligger, Oehlschlägers barndomshjem, skinner i læ af Søndermarkens skovgrund én af perlerne, man kaldte den "Filemons og Baukis' hytte," det ville sige: to elskelige gamles hjem. Her boede Rahbek med sin hustru Camma, her, under deres gæstfrie tag, samlede sig i en menneskealder alt åndens dygtige fra det travle København, her var et åndens hjem, ? ? og nu! sig ikke, "ak, hvor forandret!" ? nej, endnu er det åndens hjem, drivhuset for den sygnende plante! Blomsterknoppen, der ikke er mægtig nok til at udfolde sig, gemmer dog, skjult, alle spirer til blad og frø. Her skinner åndens sol ind i et fredet åndens hjem, opliver og levendegør. Verden rundt om stråler ind gennem øjnene i sjælens ugranskelige dybde: Idiotens Hjem, omsvævet af menneskekærligheden, er et helligt sted, et drivhus for den sygnende plante, der skal engang omplantes og blomstre i Guds urtegård. De svageste i ånden samles nu her, hvor engang de største og kraftigste mødtes, vekslede tanker og løftedes opad ? opad blusser end her sjælens flamme i "Filemons og Baukis' Hytte."

Kongegravenes by ved Hroars væld, det gamle Roskilde, ligger for os; kirkens slanke tårnspir løfter sig over den lave by og spejler sig i Isefjorden; én grav kun vil vi her søge, betragte den i perlens glar; det er ikke den mægtige uniondronning Margrethes ? nej, inde på kirkegården, hvis hvide mur vi tæt ved flyver forbi, er graven, en ringe sten er lagt hen over den, orglets drot, den danske romances fornyer, hviler her; melodier i vor sjæl blev de gamle sagn, vi fornam

hvor: "De klare bølger rulled," - "der boede en konge i Lejre!" ? Roskilde, kongegravenes by, i din perle vil vi se på den ringe grav, hvor i stenen er hugget lyren og navnet: Weyse.

Nu kommer vi til Sigersted ved Ringsted by; ålejet er lavt; det gule korn vokser, hvor Hagbarths båd lagde an, ikke langt fra Signes jomfrubur. Hvem kender ikke sagnet om Hagbarth, der hang i egen og Signelils bur stod i lue, sagnet om den stærke kærlighed.

"Dejlige Sorø omkranset af skove!" din stille klosterby har fået udkig mellem de mosgroede træer; med ungdomsblik ser den fra akademiet ud over søen til verdenslandevejen, hører lokomotivets drage puste, idet den flyver gennem skoven. Sorø, du digtningens perle, der gemmer Holbergs støv! Som en mægtig, hvid svane ved den dybe skovsø ligger dit lærdoms slot, og op til den, og derhen søger vort øje, skinner, som den hvide stjerneblomst i skovgrunden, et lille hus, fromme salmer klinger derfra ud gennem landet, ord mæles derinde, bonden selv lytter dertil og kender svundne tider i Danmark. Den grønne skov og fuglens sang hører sammen, således navnene Sorø og Ingemann.

Til Slagelse by ?! hvad spejler sig her i perlens glar? Forsvundet er Antvorskov kloster, forsvundet slottets rige sale, selv dets ensom stående forladte fløj; dog et gammelt tegn står endnu, fornyet og atter fornyet, et trækors på højen derhenne, hvor i legendens tid Hellig-Anders, den Slagelse-præst, vågnede op, båren i én nat herhid fra Jerusalem.

Korsør ? her fødtes du, der gav os:

? "Skæmt med alvor blandet
i viser af Knud Sjællandsfar."

Du mester i ord og vid! de synkende gamle volde af den forladte befæstning er nu her det sidste synlige vidne om dit barndomshjem; når solen går ned, peger deres skygger hen på den plet, hvor dit fødehus stod; fra disse volde, skuende mod Sprogøs højde, så du, da du "var lille," - "månen ned bag øen glide" og besang den udødeligt, som du siden besang Schweiz' bjerge, du, som drog om i verdens labyrint og fandt, at ?

"? ? ingensteds er roserne så røde,
og ingensteds er tornene så små,
og ingensteds er dunene så bløde
som de, vor barndoms uskyld hvilte på!"

Lunets liflige sanger! vi fletter dig en krans af skovmærker, kaster den i søen, og bølgen vil bære den til Kielerfjord, på hvis kyst dit støv er lagt; den bringer hilsen fra den unge slægt, hilsen fra fødebyen Korsør ? hvor perlesnoren slipper!

II.

"Det er rigtignok et stykke perlesnor fra København til Korsør," sagde bedstemoder, der havde hørt læse, hvad vi nu nys læste. "Det er en perlesnor for mig og det blev den mig allerede for nu over fyrretyve år siden!" sagde hun. "Da havde vi ikke dampmaskinerne, vi brugte dage til den vej, hvor I nu kun bruger timer! Det var 1815; da var jeg enogtyve år! det er en dejlig alder! skønt op i de tres, det er også en dejlig alder, så velsignet! ? I mine unge dage, ja, da var det en anderledes sjældenhed, end nu, at komme til København, byen for alle byerne, som vi anså den. Mine forældre ville, efter tyve år, engang igen gøre et besøg der, jeg skulle med; den rejse havde vi i åringer talt om og nu skulle den virkelig gå for sig! jeg syntes, at et helt nyt liv ville begynde, og på en måde også begyndte der for mig et nyt liv.

Der blev syet og der blev pakket sammen og da vi nu skulle af sted, ja, hvor mange gode venner kom ikke for at sige os lev vel! det var en stor rejse vi havde for! Op ad formiddag kørte vi ud fra Odense i mine forældres holstenske vogn, bekendte nikkede fra vinduerne hele gaden igennem, næsten til vi var helt ude af Sankt Jørgens Port. Vejret var dejligt, fuglene sang, alt var fornøjelse, man glemte, at det var en svær, lang vej til Nyborg; mod aften kom vi der; posten indtraf først ud på natten og før afgik ikke børtfartøjet; vi tog da om bord; der lå nu ud foran os det store vand, så langt vi kunne øjne, så blikstille. Vi lagde os i vore klæder og sov. Da jeg i morgenstunden vågnede og kom op på dækket, var der ikke det mindste at se til nogen af siderne, sådan en tåge havde vi. Jeg hørte hanerne gale, fornam, at solen kom op, klokkerne klang; hvor mon vi var; tågen lettede, og vi lå såmænd endnu lige uden for Nyborg. Op ad dagen blæste endelig en smule vind, men stik imod; vi krydsede og krydsede, og endelig var vi så heldige, at vi klokken lidt over elve om aftenen nåede Korsør, da havde vi været toogtyve timer om de fire mil.

Det gjorde godt at komme i land; men mørkt var det, dårligt brændte lygterne og alt var så vildtfremmed for mig, der aldrig havde været i nogen anden by end i Odense.

"Se, her blev Baggesen født!" sagde min fader, "og her

levede Birckner!"

Da syntes mig, at den gamle by med de små huse blev med ét lysere og større; vi følte os dertil så glade ved at have landjorden under os; sove kunne jeg ikke den nat over alt det meget, jeg allerede havde set og oplevet, siden jeg i forgårs tog hjemmefra.

Næste morgen måtte vi tidligt op, vi havde for os en slem vej med forfærdelige banker og mange huller til vi nåede Slagelse, og videre frem på den anden side var nok ikke stort bedre, og vi ville gerne så betids komme til Kребsehuset, at vi derfra endnu ved dag kunne gå ind i Sorø og besøge Møllers Emil, som vi kaldte ham, ja, det var eders bedstefader, min salig mand, provsten, han var student i Sorø og netop færdig der med sin anden eksamen.

Vi kom efter middag til Kребsehuset, det var et galant sted dengang, det bedste værtshus på hele rejsen og den yndigste egn, ja, det må I da alle indrømme, at den endnu er. Det var en ferm værtinde, madam Plambek, alt i huset som et glatskuret spækbræt. På væggen hang i glas og ramme Baggenses brev til hende, det var nok værd at se! mig var det en stor mærkelighed. ? Så gik vi op til Sorø og traf der Emil; I kan tro, han blev glad ved at se os, og vi ved at se ham, han var så god og opmærksom. Med ham så vi da kirken med Absalons grav og Holbergs kiste; vi så de gamle munkeindskrifter, og vi sejlede over søen til "Parnasset," den dejligste aften jeg mindes! jeg syntes rigtignok, at skulle man nogensteds i verden kunne digte, måtte det være i Sorø, i denne naturens fred og dejlighed. Så gik vi i måneskin ad Filosofgangen, som de kalder det, den dejlige ensomme vej langs søen og Flommen ud mod landevejen til Kребsehuset; Emil blev og spiste med os, fader og moder fandt, at han var blevet så klog og så så godt ud. Han lovede os, at han inden fem dage skulle være i København hos sin familie og sammen med os; det var jo pinsen. De timer i Sorø og ved Kребsehuset, ja, de hører til mit livs skønneste perler! ?

Næste morgen rejste vi meget tidligt, for vi havde en lang vej før vi nåede Roskilde, og der måtte vi være så betids at kirken kunne ses, og ud på aftenen fader besøge en gammel skolekammerat; det skete også og så lå vi natten over i Roskilde og dagen derpå, men først ved middagstid, for det var den værste, den mest opkørte vej, vi havde tilbage, kom vi til København. Det var omtrent tre dage, vi havde brugt fra Korsør til København, nu gør I den samme vej i tre timer. Perlerne er ikke blevet kosteligere, det kan de ikke,

men snoren er bleven ny og vidunderlig. Jeg blev med mine forældre tre uger i København, Emil var vi dér sammen med i hele atten dage, og da vi så rejste tilbage til Fyn, fulgte han os lige fra København til Korsør, der blev vi forlovet før vi skiltes ad; så kan I nok forstå mig, at også jeg kalder fra København til Korsør et stykke perlesnor.

Siden, da Emil fik kald ved Assens, blev vi gift; vi talte tit om Københavnsrejsen, og om at gøre den engang igen, men så kom først eders moder, og så fik hun søskende, og der var meget at passe og tage vare på, og da nu fader forfremmedes og blev provst, ja, alt var en velsignelse og glæde, men til København kom vi ikke! aldrig kom jeg der igen, hvor tit vi tænkte derpå og talte derom, og nu er jeg blevet for gammel, har ikke legeme til at fare på jernbane; men glad ved jernbanerne er jeg! det er en velsignelse at man har dem! så kommer I hurtigere til mig! Nu er Odense jo ikke stort længere fra København, end den i min ungdom var fra Nyborg! I kan nu flyve til Italien lige så hurtigt som vi var om at rejse til København! ja det er noget! ? alligevel bliver jeg siddende, jeg lader de andre rejse! lader dem komme til mig! men I skal ikke smile endda, fordi jeg sidder så stille, jeg har en anderledes stor rejse for, end eders, én, meget hurtigere, end den på jernbanerne; når Vorherre vil, rejser jeg op til "Bedstefader," og når så I har udrettet eders gerning og glædet eder her ved denne velsignede verden, så ved jeg, at I kommer op til os, og taler vi da dér om vort jordlivs dage, tro mig, børn! jeg siger også dér som nu: "Fra København til Korsør, ja, det er rigtignok et stykke perlesnor!"

* * *